

LABORE ET ZELO

Силабус навчальної дисципліни МЕТОДИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Освітня програма: Соціальна робота. Практична психологія

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) рівень

Обсяг: 6 кредитів ЄКТС

Курс: 2; **Семестр:** 3-4

Дні, Час, Місце: згідно розкладу

Кафедра: соціальної педагогіки і соціальної роботи

Затверджено: протокол №1 від 28.08.2024

Інформація про викладача

Ім'я	Конончук Антоніна Іванівна
Контакти	E-mail: kononchuk.ai@ndu.edu.ua ; тел. 0673394538
Робоче місце	Кафедра соціальної педагогіки і соціальної роботи (ауд. 204 нового корпусу)
Години консультацій	середа, 13.30-15:30

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Методи соціальної роботи» призначена формувати професійні компетентності здобувачів вищої освіти шляхом інтеграції теоретичних і практично-орієнтованих знань, умінь та навичок щодо використання методів соціальної роботи для здійснення фахової діяльності у галузі соціальної роботи.

Пререквізити: ОК9. Вступ до спеціальності, ОК 10. Практикум з соціальної роботи, ОК 8. Етика соціальної роботи, ОК 13. Теорія соціальної роботи

Постреквізити: ОК Соціально-педагогічна робота з різними типами сімей, ОК Соціально-виховна робота у закладах оздоровлення та відпочинку, ОК Курсова робота з методів соціальної роботи, ОК Методи та організація соціальних досліджень, ОК Соціально-педагогічна робота у сфері дозвілля, ОК Соціальне проектування, ОК Соціально-педагогічна робота у закладах освіти

Компетентності та результати навчання

Компетентності

Вивчення дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОП «Соціальна робота. Соціальна педагогіка» та ОП «Соціальна робота. Практична психологія» сприяє набуттю здобувачами компетентностей:

ЗК04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ФК01. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

ФК02. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.

ФК04. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

ФК05. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі які опинилися в складних життєвих обставинах.

ФК08. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з

соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.

ФК09. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.

ФК10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

ФК11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.

ФК13. Здатність до розробки та реалізації соціальних проектів і програм.

ФК19. Здатність оцінювати результати та якість професійної діяльності у сфері соціальної роботи.

ФК20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

ФК21. Здатність до аналізу та вирішення проблемних ситуацій, пов'язаних із порушенням прав особистості.

ФК22. Здатність надавати соціально-педагогічну допомогу дітям та сім'ям, сприяти виробленню навичок самодопомоги.

ФК23. Здатність організовувати соціально-педагогічну роботу в закладах освіти.

Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОП «Соціальна робота. Соціальна педагогіка» та ОП «Соціальна робота. Практична психологія» сприяє досягненню здобувачами таких програмних результатів навчання:

ПРН01. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних задач і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

ПРН03. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

ПРН04. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

ПРН05. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

ПРН06. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

ПРН07. Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у ході розв'язання професійних завдань.

ПРН11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

ПРН12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

ПРН13. Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.

ПРН14. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.

ПРН16. Застосовувати методи менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.

ПРН17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи,

надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.

ПРН19. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

ПРН23. Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки.

Форми, методи та засоби навчання

Навчальна дисципліна буде викладена у формі лекцій (28/12* год.), практичних занять (16/8 год.), лабораторних занять (16/4), організації самостійної роботи студентів в бібліотеках та комп'ютерних мережах (120/156 год.). Викладач використовуватиме проблемні та інтерактивні методи навчання, консультації.

Навчальна дисципліна передбачає використання: навчально-методичного комплексу навчальної дисципліни «Методи соціальної роботи» ; підручників, навчальних посібників, монографій, книг, наукових статей з періодичних наукових видань, довідкової літератури, нормативних документів, структурно-логічних схем, презентацій, таблиць, опорних конспектів, фото тощо ; комп'ютерної (електронної) та цифрової техніки: персональні комп'ютери, мультимедійний проєктор, відеокамера, електронні засоби навчального призначення (зберігаються на цифрових або аналогових носіях даних і відтворюються на електронному обладнанні: певні типи файлів, комп'ютерні програми, матеріали Інтернету (Web-сторінки, сайти), електронні бібліотеки, електронні підручники тощо.

- *денна/заочна форма навчання

Організація навчання

Обсяг (год.)	Тема
15	Методи соціальної роботи у сучасній теорії і практиці соціальної роботи.
15	Соціологічні, соціально-медичні та психологічні методи соціальної роботи
8	Соціально-економічні та організаційно-розпорядчі методи соціальної роботи
10	Педагогічні методи у діяльності соціального працівника
14	Метод індивідуальної соціальної роботи
14	Метод групової соціальної роботи
14	Метод соціальної роботи в громаді(організація громади).
12	Методи соціальної діагностики
12	Методи соціальної профілактики
12	Методи соціальної реабілітації
14	Метод проєктування у соціальній роботі
14	Метод консультування у соціальній роботі
16	Методи соціальної корекції і терапії
10	Методи соціальної експертизи і прогнозування

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Бали	Результат навчання, що оцінюється (розділ І)
50	Робота на практичних і лабораторних заняттях: виступ, доповнення, запитання, обговорення, вирішення практичних завдань та кейсів
20	Виконання контрольних робіт за розділами програми

Повна інформація про навчальну дисципліну розміщена у відповідній програмі навчальної дисципліни

30	Навчально-дослідне завдання №1 (розділ 1): 3 періодичної преси, сайтів соціальних закладів, джерел літератури підібрати одну «життєву історію» (проблемну ситуацію) особистості або сім'ї, чи групи осіб. Проаналізувати цю ситуацію та запропонувати план дій соціального працівника/соціального педагога з надання допомоги і підтримки. Особливу увагу слід звернути на те, які методи роботи необхідно соціальному працівникові використати і що саме за їх допомогою він зможе зробити.
	Залік (3 семестр)
100	Разом Підсумкова оцінка (залік) обчислюється за сумою балів, набраних протягом семестру за всі види робіт, які є обов'язковими, а саме: на практичних заняттях, виконанні контрольні роботи та НДЗ. Для зарахування результатів неформального та/або інформального навчання, здобутих студентами у неформальній та/або інформальній освіті передбачено 10 балів. Порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти регулюється «Порядком визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти», затвердженим Наказом ректора університету 25.04. 2024 року №139.
Бали	Результат навчання, що оцінюється (розділ II)
30	Робота на практичних і лабораторних заняттях: виступ, доповнення, запитання, обговорення, вирішення практичних завдань та кейсів
20	Виконання контрольних робіт за розділами програми
20	НДЗ №2 (розділ 2): Розробити проект діяльності соціального працівника по вирішенню актуальної соціальної проблеми.
30	Екзамен (4 семестр) обов'язковий, проходить в усній/письмовій формі, 22 білети по 2 питання
100	Разом Підсумкова оцінка (екзамен) обчислюється за сумою балів, набраних протягом семестру за всі види робіт, які є обов'язковими (практичні заняття, лабораторні роботи, контрольні роботи та НДЗ). Для зарахування результатів неформального та/або інформального навчання, здобутих студентами у неформальній та/або інформальній освіті передбачено 10 балів. Порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти регулюється «Порядком визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти», затвердженим Наказом ректора університету 25.04. 2024 року №139.

Політика курсу

Безпека – понад усе.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час очного навчання студенти під керівництвом викладача повинні перейти до споруд цивільного захисту і перебувати в них до скасування сигналу.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час дистанційного навчання за місцем перебування студента, студент має перейти до безпечного місця та повідомити про це викладача.

Відвідування та / або участь є важливим компонентом навчального процесу.

Повна інформація про навчальну дисципліну розміщена у відповідній програмі навчальної дисципліни

Однак, якщо студент за об'єктивними обставинами (згідно Положення організації навчального процесу в НДУ ім. М. Гоголя) всю навчальну діяльність, включно з виконанням і поданням для оцінювання завдань, можна здійснювати у дистанційному режимі на сторінці курсу в середовищі УНІКОМ або через електронну пошту викладача.

Якщо студент не був присутнім на занятті через сигнал «Повітряна тривога», необхідно узгодити з викладачем дистанційну форму виконання завдання.

Дедлайн. Крайньою межею здачі контрольних робіт та НДЗ є три дні до екзамену.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Перескладання здійснюється згідно з чинним положенням про організацію освітнього процесу в університеті.

Академічна доброчесність та плагіат. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і слідувати нормам Положення НДУ ім. М. Гоголя «Про академічну доброчесність» (<http://surl.li/uxufcx>). Всю заплановану роботу здобувачі виконують самостійно. У разі виявлення несамотійного виконання завдання, результат анулюється, а робота повертається здобувачу на переопрацювання з дотриманням правил академічної доброчесності.

При виконанні спільних завдань, потрібно зазначати внесок кожного учасника/учасниці.

Мобільні пристрої на занятті використовуються з навчальною метою.

Поведінка в аудиторії. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і дотримуватися Правил внутрішнього трудового розпорядку (<http://surl.li/dkhfxg>) університету, а також принципів і правил поведінки, визначених у Етичному кодексі Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (<http://surl.li/vyonww>).

Вітається активність здобувачів із планування освітнього процесу та участь у неформальній освіті.

Основні джерела інформації для вивчення навчальної дисципліни

1. Актуальні проблеми теорії та практики соціальної роботи на межі тисячоліть: Монографія. Київ: УДЦССМ, 2001. 344 с. // Соціальна робота. Книга І.
2. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка: схеми, таблиці, коментарі: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Центр учбової літератури. 208 с.
3. Безпалько О.В. Соціальна робота у громаді: навч. посібник для вузів. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 170 с.
4. Безпалько О.В. Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю у територіальній громаді : теоретико-методичні основи : монографія. Київ : Науковий світ, 2006. 363 с.
5. Безпалько О.В. Соціальне проектування: навч. посіб. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2010. 128 с.
6. Громада як осередок соціальної роботи з дітьми та сім'ями: метод. матеріали для тренера/ під заг. ред І.Д. Зверевої. Київ: Науковий світ, 2006. 69 с.
7. Гусак П.М., Зимівець Н.В., Петрович В.С. Відповідальне ставлення до здоров'я: теорія та технології: монографія. Луцьк: ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. 219 с.
8. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / За заг. ред. проф. І. Д. Зверевої. Київ, Сімферополь: Універсум, 2012. 536 с.

9. Інтегровані соціальні служби: теорія, практика, інновації: навч.-метод. комплекс / За заг. ред.: І.Д.Зверєвої, Ж.В.Петрочко. К.: Фенікс, 2007. 528 с.
10. Здоров'єзбережувальна діяльність фахівця соціальної сфери: словник-довідник/ за ред. В.П. Пічі, Л.Є. Клос. Львів, Видавництво «Новий світ-2000», 2021. 300 с.
11. Капська А. Й. Соціальна робота: деякі аспекти роботи з дітьми та молоддю: Навчально-методичний посібник. Київ: УДЦССМ, 2001. 220 с.
12. Кравченко Р. Соціальна робота з розумово відсталими людьми: навч. посібник. Київ, 2001. 140 с.
13. Лукашевич М.П., Семигіна Т.В. Соціальна робота (теорія і практика): підручник. Київ: Каравела, 2009. 368 с.
14. Організація партнерства у місцевих громадах: метод рек. для практиків соціальної сфери/ за заг. ред. І.Д. Зверєвої. Київ: Науковий світ, 2006. 43 с.
15. Семигіна Т.В. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. С.69-72.
16. Слезанська Г.І. Соціальна робота в територіальній громаді: теорії, моделі та методи: монографія. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2018. 382 с.
17. Соціальна педагогіка: мала енциклопедія / за заг. ред. проф. І.Д.Зверєвої. Київ: Центр навчальної літератури, 2008. 336 с.
18. Соціальна робота: підручник /за ред. Н.Г.Ничкало. Тернопіль: ВАТ «ТВПК «Збруч», 2010. 330 с.
19. Соціальна робота в Україні: навч. посібник./ І.Д. Зверєва, О.В. Безпалько, С.Я. Харченко та ін.; За заг ред.: І.Д. Зверєвої, Г.М. Лактіонової. К.: Наук. світ, 2003. 233 с.
20. Соціальна робота в Україні: перші кроки / Під редакцією В. Полтавця. Київ: Видавничий дім «KM Academia», 2000. 236 с.
21. Соціальна робота в Україні: теорія і практика: посібник для підвищення кваліфікації працівників центрів соціальних служб для молоді. У 2-х ч. / За заг. ред. А. Я. Ходорчук. Київ: УД ЦССМ, 2001. 296 с.
22. Соціальна робота в Україні: теорія та практика: посібник для підвищення кваліфікації працівників центрів соціальних служб для молоді. 3-я ч. / За заг. ред. А. Я. Ходорчук. Київ: ДЦССМ, 2002. 172 с.
23. Соціальна робота з людьми з особливими потребами / Упорядн. О. В. Безпалько та ін. / Під заг. ред. І. Д. Зверєвої. Київ: Наук. світ, 2002. 55 с.
24. Соціальна робота: В 3 ч. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2004. Ч. 2: Теорії та методи соціальної роботи / За ред. Т. Семигіної, І. Григи. 2004. 244 с.
25. Соціальна робота: Короткий енциклопедичний словник. Київ: ДЦССМ, 2002. 536 с. // Соціальна робота. Книга 4.
26. Соціальна робота: навчальний посібник // Соціальна робота. Книга II. Київ: ДЦССМ, 2002. 440 с.
27. Соціальна робота: технологічний аспект: навчальний посібник/ За ред. проф. А. Й. Капської. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 352 с.
28. Соціальна робота: Хрестоматія. Книга 3. Київ: ДЦССМ, 2001. 396 с.
29. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми: посібник у 2-х ч.; Ч.І. Сучасні орієнтири та ключові технології/ З.П. Кияниця, Ж.В. Петрочко. Київ: ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с.
30. Технології активізації громади: метод. посібник / за заг. ред. О.В. Безпалько. Київ: Наук. світ, 2006. 95 с.
31. Технології соціально-педагогічної роботи: навч.посібник/ за ред. проф. А.Й.Капської. Київ., 2000. 372 с.
32. Технологія роботи з різними категоріями клієнтів центрів соціальних служб для

- молоді: Методичний посібник / С.В.Толстоухова та ін. Київ:ДЦССМ, Державний інститут проблем сім'ї та молоді, 2003. С. 5-17.
33. Завацька Л.М. Технології професійної діяльності соціального педагога. Навчальний посібник для ВНЗ.- К.: Видавничий дім «Слово», 2008. С.49-60.
 34. Методи та технології роботи соціального педагога/ Автори-укладачі: С.П. Архипова, Г.Я. Майборода, О.В. Тютюнник: навч. посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2011. С.107-132.
 35. Технології соціально-педагогічної діяльності: навч. посібник / за заг. ред.Н.В. Заверико. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2014. С.37-49.
 36. Лютий В.П. Технологія соціальної роботи: конспект лекцій: Розділ 1. Загальні технології соціальної роботи. Київ: Академія праці і соціальних відносин, 2003. 75 с.
 37. Про соціальні послуги: Закон України від 17 січня 2019 р. №4607. ВВР, 2019, №18, ст.73. Стаття 18.
 38. Вайнола Р.Х. Технології соціально-педагогічної роботи: курс лекцій. Київ: КМПУ імені Б. Грінченка, 2008. С.101-119.
 39. Превентивна робота з молоддю за методом «рівний-рівному»: навч. посібник / за ред. І.Д. Зверєвої. Київ: Навчальна книга, 2002. 256 с.
 40. Технології активізації громади: метод. посібник / за заг. ред. О.В. Безпалько. Київ: Наук. світ, 2006. 95 с.